

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

Кафедра китайської філології

Курсова робота з китайської філології

на тему:

**ФУНКЦІОНАЛЬНО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ІНШОМОВНИХ
ЗАПОЗИЧЕНЬ В СУЧАСНОМУ КИТАЙСЬКОМУ МЕДІАПРОСТОРІ**

Студентки групи Пкит 05-22

факультету східної та слов'янської філології

денної форми здобуття освіти

Освітньої програми :

Китайська мова і література та переклад,

західноєвропейська мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.065 Східні мови та літератури

(переклад включно),

перша – китайська

Буй Нгок Ань

Науковий керівник: доц. Костанда Ірина Олександрівна

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРИТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАПОЗИЧЕННЯ В КИТАЙСЬКІЙ МОВІ	5
1.1 Наукове уявлення про запозичення та його різновиди.....	5
1.2 Причини появи запозичень у китайській мові.....	6
1.3 Характерні особливості запозичень китайською мовою.....	13
Висновки до розділу 1	18
РОЗДІЛ 2. ЗАПОЗИЧЕННЯ В ЛЕКСИЦІ КИТАЙСЬКОГО МЕДІАПРОСТОРУ	19
2.1 Англійські запозичення в сучасній китайській мові: лінгводидактичний аспект.....	19
2.2 Китайські запозичені слова при проблемі перекладу на в'єтнамську у китайських студентів.....	23
Висновки до розділу 2	24
ВИСНОВОК	25
论文摘要.....	26
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	27

ВСТУП

Мова протягом усього часу свого існування зберігає реліктові ментальні явища архаїчного способу життя, але водночас збагачується новими формами та змістами. Лексика будь-якої мови – складне й багатогранне явище: у її лексичному складі поряд зі словами питомими функціонують запозичені лексичні одиниці. Не є винятком і китайська мова, яка, як і кожна з розвинутих мов, є відкритою для запозичень, що повсякчас здійснюються.

Безсумнівно, у час інформаційного розвитку та лінгвокультурологічних зв'язків між країнами запозичення є досить поширеним явищем у будь-якій мові. З розвитком науки, техніки та суспільства китайська мова зазнає значних змін, найбільше з яких спостерігаємо в її лексичному складі. Найбільш яскравим підтвердженням динамічного характеру мови служить її здатність збагачувати свій словниковий склад новими лексичними одиницями.

Актуальність роботи зумовлена інтересом до особливостей запозиченої лексики в китайській мові, історією потрапляння іншомовних слів у мову та різноманітним поглядів суспільства щодо такої лексики.

Запозичення у мові є важливим свідченням контактів між різними етнічними групами, народностями, націями, які допомагають у вивченні мовної системи останніх, а й у простеженні та розумінні етапів їхнього історичного поступу, особливостей культури, соціального устрою, менталітету. Зазначимо, що мовне запозичення являє собою процес і результат сприйняття, а також інтеграцію в мову, що контактують, одиниць або явищ однієї мови (мови-донора) в іншій (мова-реципієнт) (Ламбріанова 1999, с. 4). Найбільшою мірою явище запозичення поширене у лексиці. Лексика, будучи найбільш рухливим компонентом системи мови, перебуває у постійній зміні.

Словниковий склад мови перебуває у стані безперервної зміни. Ця плинність і мінливість пояснюється тим, що мова, особливо її словниковий запас, безпосередньо пов'язані з суспільною діяльністю людей. Щоб мова виконувала свою основну функцію – комунікацію, її словниковий запас має швидко реагувати на зміни в науці, мистецтві, світогляді, політичних та економічних відносинах, повсякденному житті.

Найбільше явищам запозичень піддається лексичний склад мови, який безпосередньо пов'язаний з суспільною діяльністю людей.

У лінгвістиці запозичення – це процес засвоєння однією мовою слова, виразу або значення іншої мови, а також результат цього процесу - саме запозичене слово. Запозичення є важливим чинником розвитку та зміни лексичної системи мови.

Об'єктом дослідження виступають запозичені слова та словосполучення, що функціонують у письмових текстах (матеріалом китайської мови).

Предметом дослідження є функціонування запозиченої лексики та її семантичні особливості в китайській мові.

Мета курсової роботи полягає в уточненні специфіки запозиченої лексики в китайській мові, виходячи із способів її асиміляції.

Відповідно до зазначеної мети ставимо такі **завдання**:

- опрацювати наукову літературу, пов'язану з темою дослідження;
- виявити особливості словотвору запозиченої лексики при проблемі перекладу на в'єтнамську мову у китайських студентів;
- систематизувати запозичену лексику у китайській мові.

Для висвітлення поставлених завдань застосовуємо як основний описовий метод, що полягає у планомірному описі запозиченої лексики в китайській мові та їхній систематизації.

Прийоми порівняльного методу використовуємо для з'ясування походження запозичень та встановлення їх взаємозв'язків з іншими мовами.

Практична значимість роботи визначається можливістю прикладного використання матеріалів дослідження на практиці вивчення китайської мови в українськомовній аудиторії.

Структура роботи складається із вступу, двох розділів, які поділяються на підрозділи, висновків, списку використаних джерел та літератури (19 найменувань). Загальний обсяг курсової роботи становить 28 сторінок.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАПОЗИЧЕННЯ В КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

1.1 Наукове уявлення про запозичення та його різновиди

У світі Інтернету та сучасних технологій людям стає набагато простіше взаємодіяти з іноземними мовами. Як тільки хтось включає телевізор або заходить в Інтернет, відчувається переважання англійської, іспанської та французької мов. Щодня люди читають різні статті в Інтернет-ресурсах, де домінує англійська мова. Англійська мова визнається чільним, та її дедалі більше застосовують для міжнародного спілкування.

Вчені-лінгвісти вважають, що кожна мова у світі має риси, запозичені з інших мов. Наприклад, англійська – це мова, яка включає найбільше запозичених матеріалів – у більшості випадків, з латинської та французької мов (Durkin, 2015).

Визначний американський лінгвіст У. Вайнрайх стверджує, що головною причиною лексичного запозичення – це «необхідність дати назву новим речам, особистостям, місцям» (Lê Đình Khãn, 2001) Філіп Даркін, відомий етимолог «Оксфордського словника англійської мови, констатує той факт, що більшість запозичених слів – це назва, яка відноситься до щойно винайдених об'єктів (Nguyễn Văn Căn, 2001). Зокрема, це відноситься до наукових та технічних винаходів. Дон Уїнфорд згадує соціальну взаємодію, демографію, політичні відносини як визначники мовного обміну (Nguyễn Văn Khang, 2012).

Завершуючи думку, важливо зазначити, що запозичення матиме місце, якщо ставлення до іншої іноземної мови буде позитивним. У мовах, носії яких не допускають жодних змін, тобто дотримуються «чистоти» рідної мови і є прихильниками пуризму, немає місця бути запозиченням.

Щороку все більшого поширення й популярності набуває англійська мова в Китаї. Як наслідок, зростає кількість англійських запозичень у китайській мові.

У. Вайнрайх визначає термін «запозичення» як «початкову форму впливу мов за умови білінгвізму» (Lê Đình Khãn, 2001). Китайський словниковий склад складається з наступних категорій запозичень:

1. Фонетичне запозичення. Зберігається оригінальне значення та вимова. Одним із головних підвидів є – нульовий переклад;
2. Семантичне запозичення. Не зберігається форма слова, але запозичується значення. Одними з підвидів є калька і вільний переклад.
3. Комбіноване запозичення. У разі цього запозичення, матеріал береться частково з мови-реципієнта, частково – з рідної мови для носія.
4. Графічне запозичення. У мовах із графічною системою письма знак однієї письмової системи перетворюється на знак іншої письмової системи за прийнятими для цієї системи стандартами листа. У рамках китайської мови це стосується запозичень з японської мови.

1.2 Причини появи запозичень у китайській мові

У зв'язку з актуалізацією певних галузей науки і техніки однією з характерних рис китайської мови останніх десятиліть є процес активного запозичення іншомовної лексики. Іншомовні слова, що існують на сьогодні в китайській мові, входили у вжиток в різний час і з різних мов. Запозичення з одних мов становлять одиничні випадки, натомість слова з інших складають доволі численні групи. Серед основних мов донорів – англійська, тибетська, маньчжурська, монгольська, японська, російська мови та санскрит. На думку Лі Сяндуну, в історії розвитку китайської мови було кілька хвиль лексичного запозичення, а саме:

1. Історичні епохи династій Цинь, Хань, Тан; 1 Династія Цинь – 221-207 рр. до н.е.; Хань - 206 р. до н.е. - 220 р. н.е.; Тан - 618-906 гг.
2. Друга половина XIX ст. та перша половина XX ст;
3. Період із 80-х рр. XX ст. по теперішній час (Оськіна, 2021).

Китай протягом багатьох століть був ізольований від західного світу та обмежувався лише контактами зі своїми безпосередніми сусідами – маньчжурами, монголами, індусами, народами Тибету та Північної Кореї.

У V-III століттях розширилися комерційні зв'язки між різними царствами Історичного Китаю. Крім того, торговельні та політичні зв'язки між населенням північно-східної частини Китаю та племенами, що населяли територію Маньчжурії та Північної Кореї, існували ще з часів давнини (Яременко, Сліпушко, 1999).

Із встановленням панування Танської імперії, яка являла собою велике об'єднання держав, поширювався її вплив на сусідні країни, особливо на Японію, В'єтнам та країни Корейського півострова (Кулинич, 1992).

Торговельна, культурна, політична взаємодія народів та необхідність номінації нових предметів та явищ визначило впровадження в китайську мову деяких елементів іншомовної лексики. Коли китайський світ сприйняв буддизм, у мову ринув потік нових слів, переважно із санскриту. Частина з них перейшла в розряд архаїзмів, частина жива і вживається досі, наприклад: 佛陀 fótuó – Будда, 喇嘛 lǎma – лама, 韦驮 wéiduó – Веда, 阿罗汉 Āluóhàn – алохань.

На рубежі епох Мін і Цін (сер. XVII ст.) в басейні річки Амур встановлюється панування маньчжурів і в лексику жителів завойованих територій так чи інакше «проникають» лексичні елементи мови завойовників. Незважаючи на спроби правлячої династії Цин ізолювати країну від впливу іноземців, до Китаю прибувають європейські місіонери, мандрівники та торговці, починається знайомство із західною культурою (Phan Văn Cúc, 1981), що також сприяє проникненню в мову іншомовних слів. Інша за часом хвиля іншомовного запозичення виникла, починаючи з середини 19 століття, в епоху «опіумних» воєн, коли Китай став об'єктом колоніального завоювання Англією та іншими державами. Під час колоніальної експансії Китай починає контактувати з багатьма країнами світу.

Після «опіумних воєн» у Китай ринула із Заходу маса суспільно-політичної, науково-технічної та художньої літератури, разом з якою в китайську мову почала проникати й іншомовна лексика (Phan Văn Cúc, 1981).

У перші десятиліття 20 століття, з поширенням марксистської ідеології в словниковому складі китайської мови з'явилися такі суспільно-політичні терміни як: 马克思主义 Mǎkèsī zhǔyì – марксизм (马克思 Mǎkèsī - Маркс + 主义 zhǔyì, запозичений суфікс «-изм»), 列宁主义 Lièníng zhǔyì - марксизм-ленінізм (马克思 Mǎkèsī - Маркс + 列宁 Lièníng + суфікс «-изм», ідея, доктрина), 社会主义 Shèhuì zhǔyì - соціалізм (社会 Shèhuì - соціум + суфікс «-изм»), 资本主义 Zīběn zhǔyì – капіталізм (资本 Zīběn - капітал + суфікс «-изм», ідея, доктрина) та ін.

Ще один історичний факт, результатом якого стала поява нових іншомовних слів – китайсько-японська війна. У зв'язку з півстолітнім окупаційним періодом (аж до кінця Другої світової війни) у китайську мову (особливо на Тайвані) проникло чимало слів з японської мови. Японізми представляють абсолютно унікальний вид запозичення, оскільки за своєю структурою ідентичні споконвічній китайській лексиці, наприклад: 场合 (chǎnghé) – випадок, 场所 (chǎngsuǒ) - місце, 手续 (shǒuxù) - формальність; порядок та інше. "Немаркованість" цих запозичень пов'язана з тим, що вони складаються зі споконвічно китайських лексичних елементів і є певною послідовністю кількох односкладових коренів, значення яких співвідноситься із загальним значенням слова. Так, іменник 场所 (chǎngsuǒ) (місце) складається з компонента 场 (chǎng) (майданчик, поле, зал) та компонента 所 (suǒ), який у китайській мові має значення "місце".

Вчені відзначають, що у китайській мові, достатню групу слів складають опосередковані чи вторинні запозичення. Іншими словами, такі іншомовні слова, які проникли у китайську мову не прямим шляхом, а через лексику інших мов. Більшість таких запозичень проникли в китайську мову через англійську. Наприклад, при запозиченні слів 彼萨 bīsà «піца» (іт. pizza) і 马德拉酒 mǎdéla jiǔ «мадера» (фр. Madeira) італійська та французька мови – це лише мови - оригінали, мовою - джерелом цих слів є англійська. Чимала частина вдруге освоєних іншомовних слів представлена запозиченнями, що прийшли з японської мови, які в лексичній системі японської є не споконвічною, а запозиченою лексикою (Phan Văn Cúc, 1981).

Лексичні елементи даної категорії відносяться переважно до термінологічної лексики, наприклад: 预算 yùsuàn - кошторис, 所得税 suǒdéshuì - прибутковий податок, 保险 bǎoxiǎn – страхування, 伦理 lúnlǐ – етика. Гуандунський діалект, поширений в однойменній провінції та в Гонконгу, регулярно «транспортує» у загальнонаціональний варіант китайської мови «англіцизми», наприклад, слова 巴士 bāshì – автобус (від «bus»), 的士 dìshì – таксі (від taxi), 波士 bōshì – бос, начальник (від boss), 贴士 tiēshì – чайові (від tips), 十多 shíduō – магазин (від store) проникли в

путунхуа не безпосередньо, а через гуандунський діалект. Слід зазначити, що в порівнянні з лексичною системою путунхуа, у лексиці китайської мови в Гонконгу та на Тайвані набагато більше іншомовних запозичень (Архипенко, 2003).

Зауважимо, через діалекти в путунхуа проникає не лише англійська лексика. Як було зазначено вище, на Тайвані також є запозичення з японської мови, які через місцевий діалект Тайваню проникають до лексики путунхуа. Незважаючи на той факт, що китайська мова щороку поповнюється новою запозиченою лексикою, згідно з поширеною думкою вона становить порівняно невеликий відсоток. Китайський учений Ши Ювей наводить наступну статистику за кількістю іншомовних слів у китайській мові в 20 столітті: 1978 – 1,3%; 1987 – 0,6%; 1989 – 1,11%; 1994 – 0,85% (陈宏, 2008).

Інша оцінка цього факту представлена у роботі Янь Веньвея, який станом на 2000 рік відзначає зростання питомої кількості запозичень у китайській мові. Дослідник виділяє 4 групи іншомовної лексики та подає наступні дані:

1. Запозичення у галузі науки і техніки – 45,38%;
2. Запозичення у сфері політики та економіки – 17,93%;
3. Запозичення у сфері культури та спорту – 6,42%;
4. Запозичення у сфері повсякденного життя – 29,81% (张浩, 2001).

Наведені дані дають підстави стверджувати, що найпродуктивнішу групу становлять запозичення в науково-технічній сфері, що пов'язано з її інтенсивним розвитком, та запозичення в повсякденному житті. Запозичення в царині науки та техніки – насамперед терміни. За останні десятиліття, у китайській мові з'явилася велика кількість технічних термінів, наприклад: 键盘 jiànpán – клавіатура (кнопка, клавіша + тарілка, блюдо, таця, від англ. keyboard, де key – клавіша; board – дошка, стіл, харчування), 显卡 xiǎnkǎ – відеокарта (від лат. video + англ. card: показувати, виявляти + карта), 蓝牙 lányá – блютуз (від англ. bluetooth: блакитний, синій + зуб) тощо. Що ж до іншомовних слів повсякденної тематики, вони найрізноманітніші. Це назви про продуктів харчування - 巧克力派 qiǎokèlì pài (відомі і на ринку шоколадні тістечка «chocolate»), 死尼克斯 sǐnikèsī (Snickers), 可口可乐 kěkǒu kělè – кока-кола, 纷

达 fēndá – фанта (гарячий + собака, від англ. hot-dog); назви транспортних засобів – 澳迪 àodí – Audi, 巴士 bāshì (автобус, від англ. bus), 奔驰 – Бенц (нім. Benz); одягу – Т-恤 T-xù (теніска, від англ. t-shirt), 夹克 jiākè – жакет (від англ. jacket), 棒球运动帽 bàngqiú yùndòng mào – бейсболка (від англ. base-boll: бейсбол + спорт + шапка), 比基尼 bǐjīní – бікіні (від фр. Bikini); назви брендів, журналів, наприклад: ADIDAS – 阿迪达斯 Àdídasī, LOREAL – 欧莱雅 ōuláiyǎ, SONY – 索尼 suǒní, NOKIA – 诺基亚 nuòjīyà, MOTOROLA – 摩托罗拉 mótuōluólā, SIEMENS – 西门子 xīménzǐ, VICHY – 薇姿 wéizī, NIKE – 耐克 nàikè.

Численні запозичення в царині політики, економіки, культури та спорту переважно представляють власні імена. Це найменування грошових одиниць: – 马克 mǎkè (марка), 法郎 fǎláng (франк); економічні терміни, такі як 动产 dòngchǎn – рухоме майно (рухომий + майно); назви міжнародних організацій: ЮКОС – 尤科斯 yóukēsī, ООН – 联合国 liánhéguó (з'єднати, об'єднати + держава), СОТ – 世界贸易组织 shìjiè màoùyì zǔzhī (світ + торгівля + організація); назви музичних напрямків, танців, видів спорту, наприклад: 爵士 juéshì – джаз (від англ. jazz), 流行音乐 liúxíng yīnyuè – поп-музика (ходовий, популярний + музика, від англ. pop-music), 霹雳舞 pīlìwǔ – брейк-данс (від англ. break-dance, де 霹雳 – грім, гуркіт грому, а 舞 - танець), 保龄球 bǎolíngqiú – боулінг (від англ. bowling. + класифікуючий компонент 球 – м'яч), 乒乓球 pīngpāngqiú – пінг-понг (від англ. ping-pong) та ін.

Говорячи про розподіл іншомовних слів у китайській мові залежно від способу запозичення, слід зазначити, що великий відсоток загального обсягу запозиченої лексики становлять кальки – 25,19 % (Волкова, 2001). Це пояснюється, насамперед, тим, що китайська мова - складова мова з ієрогліфічною писемністю та складною фонетичною організацією. Кожен склад на письмі позначається ієрогліфом, за кожним, з яких закріплено конкретне значення.

Внутрішня форма фонетичних запозичень незрозуміла носіям, крім того, викликає непотрібні асоціації, ускладнюючи їхнє сприйняття та розуміння, тому їх відсоток у китайській мові невеликий – 14,8%.

Фонетико-семантичні запозичення займають середнє становище і становлять 25,29% загального обсягу запозиченої лексики. А відсоток, що залишився, становлять слова, запозичені іншими способами (морфемний, вторинне запозичення, аббревіація) (陈宏, 2008).

З лінгвістичної точки зору запозичення в китайській мові, незалежно від їхнього джерела та способу утворення, підпорядковуються закономірностям існування та розвитку словникового фонду китайської мови. Для того, щоб міцно увійти до словникового складу мови, деякі з них змінюють свою зовнішню форму, деякі піддаються різного роду семантичним трансформаціям.

Незалежно від того, яким чином проходить процес асиміляції, іншомовна лексика завжди уподібнюється до мови-реципієнта, підпорядковується законам, що діють усередині мови. У китайській мові з його ієрогліфічною системою процес запозичення іншомовної лексики та її адаптація, входження до системи мови проходить набагато важче, ніж у європейських мовах, які використовують алфавітний лист та «відкритих» з технічного погляду. Китаїзувати запозичення, що з'являються в такому обсязі, дуже складно.

У сучасному китайському друку все частіше трапляються ніяк не оформлені відповідно до норм китайської мови іншомовні слова – іншомовні вкраплення, наприклад: CBD (Central business district), OPEC (Organization of petroleum Exporting Companies), DVD (Digital Video Disc), CHINADDN (China Digital Data Network). Також можна зустріти й змішані слова, у яких присутні англійські ініціали – TPO 意识 yì shí 1 (де T – скорочення від time, P - скорочення від place, O – скорочення від oneself), E-时代 shí dài (E скорочення від англ. Internet, 时代- Епоха).

Уряд КНР уже вжив деяких заходів, спрямованих на збереження та підтримання «чистоти» мови. Управління державних радіостанцій та телебачення прийняло низку правил, що обмежують використання іноземних слів в ефірі. Крім того, найбільшим

видавництвам країни було рекомендовано помічати та пояснювати запозичені слова, які публікуються у репортажах.

Фонетичний спосіб (чи так звана транскрипція) запозичення є найважливішим способом створення нових слів. При такому способі запозичення зберігається звукова форма слова, а при написанні використовуються ієрогліфи, що звучать близько до вимови слів, що запозичуються. Фонетичні запозичення зустрічалися ще у Стародавньому Китаї. Так, ранніми запозиченими словами вважаються слова, що виникли під час перекладу з санскриту китайською мовою. Цих слів до того не було у китайській мові.

Таким чином з'явилося кілька фонетичних запозичень, що стосуються релігії та ритуалів. Наприклад: 菩薩 [púsa] 'Будда'; 阿罗汉 [ēluóhàn] “алохань, архат, буддист, який досяг найвищого духовного розвитку” тощо.

У ХХ ст. у китайській мові виникла велика кількість фонетичних запозичень із політичних та соціальних сфер, які іноді називають «советизмами». Наприклад: 克格勃 [kègébó] ‘КДБ’; 布尔什维克 [bù'ěrshíwéikè] ‘більшовик’ і т. д. На сучасному етапі розвитку китайської мови, та інших мов світу, в основному запозичуються слова з англійської мови. Американська культура з кожним роком посилює свій вплив і на світовій арені, і у Китаї. Прикладом сучасних фонетичних запозичень можуть бути слова 因特网 [yīntèwǎng] від англ. internet ‘інтернет’, 沙拉 [shālā] від англ. salad ‘салат’, 丁克 [dīngkè] від англ. dink ‘сім'я без дітей з обома працюючими подружжям’, 克隆 [kèlóng] від англ. clone ‘клон’, 卡拉 [kǎlā] від англ. karaoke. Можливі навіть запозичення аббревіатур без заміни на ієрогліфи, наприклад: MTV, CEO, WTO.

Семантичні запозичення, звані також кальками, з'являються в результаті перекладу китайською мовою слів інших мов, при цьому копіюється внутрішня структура слова, що запозичується, а в запозичуючій мові з'являються нові слова. На відміну від фонетичних запозичень семантичні легко засвоюються мовою-реципієнтом, і носії мови багато хто з цих слів згодом перестає сприймати як запозичені. У китайській мові прийнято виділяти кальки та напівкальки (Волкова, 2001).

Калька є найважливішим видом інтерференції, характерним для розвиненої двомовності, коли велика кількість членів суспільства вже настільки засвоїла другу мову, що автоматично переносить її моделі на систему основної мови. У цій ситуації співрозмовники майже завжди двомовні, що автоматично переносить її моделі на систему основної мови (Гром'як, Ковалів, 1997).

Семантичне запозичення – найважливіший спосіб запозичення іншомовної лексики. У китайській мові семантичні запозичення створюються з елементів лексики китайської мови і через це за своєю графічною та звуковою формою нічим не відрізняються від китайської лексики. Тому, як правило, вони не відчуються носіями мови як запозичення, легко входять у лексичну систему мови та вільно функціонують у мовленні. Наприклад:

- 速溶 sù róng 'швидкорозчинний' від - 速 'швидко' і 溶 'розчиняти';
- 蜜月 mì yuè 'медовий місяць' від 蜜 'мед' і 月 'місяць';
- 摇篮曲 yáo lán qū 'колиска' від 摇篮 'колиска' і 曲 'пісня';
- 轮舞 lún wǔ 'хоровод' від 轮 'круг' і 舞 'танець';
- 信用卡 xìn yòng kǎ 'кредитна карта' від 信用 'кредит' і 卡 'карта';
- 多元文化论 duō yuán wén huà lùn 'мультикультуралізм' від 多 'багато', 元 'основний елемент', 文化 'культура' і 论 'думка, судження'.

1.3 Характерні особливості запозичень китайською мовою

Основна причина розвитку мови полягає в тому, що ця мова має свої особливі методи словотвору. Таким чином, китайська мова використовує свої специфічні моделі словотвору, приймаючи запозичені слова у своє лоно. У процесі адаптації запозичень китайські вчені завжди намагаються перетворити запозичені слова задля те щоб вони збіглися з правилами словотвори китайської, тобто запозичені слова вводять у китайську за принципом використання іноземного на користь китайського.

Простий фонетичний спосіб займає незначне місце у історичному процесі запозичень. Лише деякі запозичені слова були адаптовані до китайським правилам словотвори. Механізми запозичень у китайській мові поділяються на такі принципи:

Транскрипційна назва запозичень має своє значення. Наприклад, слово "雪碧" хуї бі транскрибували з англійського слова "sprite", яке означає "ельф", "фея". Щоб назва цього напою мала відтінок значення, «коли людей томить спрага», «sprite» переклали як «雪碧 хуї бі», оскільки «雪 хуї» в китайській мові означає сніг, тобто. прохолода, і «碧 бі» означає прозорий і блакитний. Коли люди чули цю назву, вони одразу почали уявляти собі свіже повітря та прохолодний берег моря.

Китайське «奔驰 bēn chí» транскрибували з англійського слова «Benz», яке означає «Бенц». Щоб показати те, що Бенц має високу швидкість, китайські вчені обрали назву «奔驰 bēn chí», яка в китайській мові означає «промчатись». Деякі транскрипційні назви запозичень мають власні праві та ліві елементи ієрогліфа, щоб показати значення або функції. Наприклад, "柠檬 níng méng" транскрибували з англійського слова "lemon", яке означає "лимон". Щоб показати "柠檬 níng méng" - рослина, обидва ієрогліфи використовує правий і лівий елемент "木". "骆驼 luò tuó", яке означає "верблюд", використовує правий і лівий елемент "马", щоб показати верблюд - вид транспорту.

Деякі транскрипційні назви запозичень додають ієрогліфи, чия функція – показати значення слів. Наприклад, "法兰绒 fǎ lán róng" транскрибували з англійського слова "planned", яке означає "фланель". Щоб уявити «法兰 fǎ lán» – паперу, китайські вчені додали ієрогліф «绒 róng». «保龄球 bǎo líng qiú» транскрибували з англійського слова «bowling», що означає «боулінг». Щоб показати «保龄 bǎo líng» – м'яч, китайські вчені додали ієрогліф «Куп». «蛋白质 dàn bái zhì» транскрибували з англійського слова «tart», яке означає «яєчна тарталетка». Щоб показати «робу», зроблену з яєць, китайські вчені додали ієрогліф «дитячий». "酒吧" транскрибували з англійського слова "bar", яке означає "бар". Щоб показати «吧», де можна пити алкогольні напої, китайські вчені додали ієрогліф «酒». До речі, 吧 вже став семантемою в китайській мові завдяки частотному використанню.

Деякі запозичені слова частково переклали шляхом транскрипції, і частково – шляхом вільного перекладу. Наприклад, "华尔街 huá ěr jiē" транскрибували з англійського слова "wall-street", яке означає "Уоллстріт". Щоб показати 华尔街 huá ěr jiē - вулиця, китайські вчені транскрибували "wall" і переклали "street". «迷你裙 mí nǐ qún» транскрибували з англійського слова «mini-skirt», яке означає «міні-спідниця». Щоб показати «迷你裙 mí nǐ qún» – спідниця, китайські вчені транскрибували «mini» і переклали «skirt». «呼啦圈 hū lā quān» транскрибували з англійського слова «hula-hoop», яке означає «обруч хула». Щоб показати «呼啦圈 hū lā quān» – обруч, китайські вчені транскрибували «hula» і переклали «hoop».

Деякі транскрипційні назви запозичень замінили назвами, які переклали методом вільного перекладу, щоб отримати точніші значення запозичень. Наприклад, англійське «science» (наука) переклали китайською мовою як "赛恩斯 Sài ěn sī" під час подій 4 травня 1919 року, а в даний час "science" переклали як "січень". "Телефон" тобто «telephone» водночас переклали як «德律风 dé lǜ fēng», а нині «telephone» переклали як «电话 diàn huà». «Ракетна установка «Катюша»» було «喀秋莎 kā qiū shā» у китайській мові в 50–60 років ХХ століття, нині її переклали як «火箭炮 huǒ jiàn páo». "Цемент" тобто «cement» спочатку переклали на «水门汀 shuǐ mén tīng» або «士敏土 shì mǐn tǔ» у китайській мові, а в даний час «cement» змінили на «水泥 shuǐ ní».

Значення деяких запозичених слів у процесі використання китайською мовою змінюються. Деякі значення розширюються, а деякі звужуються. Наприклад, «模特 mó tè» переклали з англійської «model» тобто "Модель". В англійській мові «model» означає натурник або натурниця - людина, що позує автору при створенні художнього твору (скульптура, живопис тощо).

У сучасній китайській мові під впливом англійської також часто використовують слово модель. В офіційному списку професій називається демонстратором пластичних поз. А в китайській мові «схожий» не тільки означає натурник або натурниця, а й позначає манекена. Ми вважаємо, що причини

перетворень запозичених слів у китайські за своїми словотворчими моделями криються в тому, що в китайській мові більшість слів є односкладовими або двоскладовими словами.

Багатоскладні слова в китайській мові зустрічаються вкрай рідко. Крім того, люди пишуть китайською мовою ієрогліфами. Китайці вже звикли до того, що ієрогліфи самі виражають якісь значення, тому транскрипційні назви запозичень китайською мовою важко зберегти повністю.

Розглядаючи вплив запозичень на китайську мову, Ян Сіпен особливо наголошував на потребі в оновленні лексичної системи, заміни старих, які втратили свою виразність лексичних одиниць на нові, більш виразні (Гончаренко, 2015).

Результати запозичень розглядаються у цьому аспекті з боку форми слова та з боку його значення. З боку форми слова впливом вважається поява нового способу створення слів, збагачення способів і методів вираження значення, збільшення кількості складних слів. З боку значення слова впливом запозичень китайською є збільшення числа семантичних компонентів слова і збагачення коннотативного значення запозиченого слова. Таким чином, односкладові фонетичні запозичення, стаючи морфемами, беруть активну участь у словотворі, утворюючи нові слова. Наприклад, слово 吧 'бар' використовується для утворення таких слів, як 吧台 bā tái 'барна стійка', 吧女 bā nǚ 'барменша', 茶吧 chá bā 'чайний бар', 氧吧 yǎng bā 'кисневий бар', 书吧 shū bā 'читальний бар', 话吧 huà bā 'бар, де можна поговорити' і т. п. Приклад використання для словотвору однієї мови зі слова дає нам слово 的士 dì shì 'таксі', частина якого служить для утворення існуючих у сучасному Китаї слів 的哥 dì gē 'таксист, водій таксі', 的姐 dì jiě 'жінка-таксист', 的票 dì piào 'чек за таксі' тощо.

Запозичене слово надає мові відтінок екзотики й навіть відтінки значення, властиві образотворчості мови-джерела. Але в той же час багато запозичених слів одержують компоненти значення, яких не було у слова у вихідній мові і які роблять вираз у китайській мові барвистішим. Наприклад, слово 赢 yíng в китайській мові має два значення виграти і вигода. Калькування англійського слова win-win 'взаємна

вигода' в китайській мові призвело до виникнення слова 双赢 shuāng yíng з тим самим значенням. Згодом, використовуючи частину цього слова, було створено багато нових слів: 单赢 dān yíng 'перемога лише однієї сторони', 多赢 duō yíng 'багатостороння вигода' і тощо, тобто було значно збільшено обсяг значення запозиченого елемента.

Здебільшого до збільшення кількості складних слів привели кальки. Особливість форми слова у китайській мові у тому, що у мові домінують двусложные слова. Це пов'язано з фонетичною організацією мови. Під впливом англійських запозичень кількість трискладових слів і багатоскладових слів у сучасній китайській мові значно зростає. Наприклад:

- 多媒体 duō méi tǐ 'мультимедіа' (多 'багато' і 媒体 'медіа');
  - 连锁店 lián suǒ diàn 'мережевий магазин' (连锁 'ланцюг' та 店 'магазин');
  - 贸易战 mào yì zhàn 'торговельна війна' (贸易 'торгівля' і 战 'війна');
  - 安乐死 ān lè sǐ 'евтаназія' (安乐 'спокій і щастя' і 死 'смерть');
  - 黑色幽默 hēi sè yōu mò 'чорний гумор' (黑色 'чорний' і 幽默 'гумор');
  - 人口爆炸 rén kǒu bào zhà 'демографічний вибух' (人口 'населення' і 爆炸 'вибух');
  - 试管婴儿 shì guǎn yīng ér 'дитина з пробірки' (试管 'пробірка' і 婴儿 'дитина')
- тощо.

Збільшення числа семантичних компонентів слова під впливом запозичень відбувається в результаті появи в морфемі додаткової семми, що має переносне значення. Цей процес також називається процесом розвитку багатозначності. Прикладом можемо бути слово 硬 yìng, значення якого “твердий, жорсткий, міцний”, використане у слові 硬件 yìng jiàn (кальке англ. hardware 'технічне обладнання, технічне забезпечення'). Відповідно, у антоніма цього слова 软 ruǎn 'м'який' (що мав раніше тільки значення тактильного відчуття), виникли переносні значення у складі запозичення 软件 ruǎn jiàn від англ. software “софт, програмне забезпечення”, які раніше не були властиві даному слову.

Іноді запозичене слово є конотативно нейтральним, але після входження до китайської мови воно набуває іншої конотації. Причина в тому, що ієрогліфи самі по собі вже мають певні конотації (позитивні або негативні) для носія мови. Наприклад, слово TOEFL є абсолютно нейтральним в англійській мові. У китайському ж воно, будучи фонетичним запозиченням, передається ієрогліфами 托福 *tuō fú*, які дослівно означають 'дуже зворушені Вашою увагою', і тому набуває яскравої позитивної конотації.

Висновки до розділу 1

Розвиток національної культури не здійснюється в ізольованому середовищі. Кожна нація продовжуватиме інтегрувати культури інших народів, щоб збагатити власну національну культуру. Коли ми прагнемо використати запозичення у власній країні та служити своїй нації, нам потрібно намагатися одночасно й використати їхні міжнародні особливості та не втрачати своїх національних особливостей.

Таким чином, у китайській мові поряд із проблемою освоєння існує і проблема трансляції іншомовного матеріалу. Багато фахівців у галузі китайської мови дотримуються думки, що активний потік неасимільованої іншомовної лексики може вплинути на самобутність китайської мови, порушити її «мовну гармонію». Хоча існуюча тенденція не спричинить зникнення ієрогліфічної писемності, провідні фахівці закликають направити мовну політику на протистояння з нестандартизованим та необґрунтованим використанням іншомовних слів.

РОЗДІЛ 2. ЗАПОЗИЧЕННЯ В ЛЕКСИЦІ КИТАЙСЬКОГО МЕДІАПРОСТОРУ

2.1 Англійські запозичення в сучасній китайській мові:

лінгводидактичний аспект

Глобалізація стала об'єктивною реальністю нашого часу. Її можна охарактеризувати як процес розширення, поглиблення та прискорення світового співробітництва, що стосується всіх аспектів людського життя, від економіки до мистецтва, від поширення китайської кухні до американізації мов. В основі глобалізації лежить насамперед англо-американська модель суспільства, його економіки, політики та культури. Така модель суспільства та культури тісно пов'язана з англійською мовою, яка претендує на роль першої в історії людства всесвітньої мови. Все більше ми стикаємося з ситуацією, коли сучасні інформаційні технології базуються повністю на матеріалі англійської мови, на міжнародних наукових конференціях доповіді читаються та публікуються переважно англійською, а міжнародні переговори ведуться не через перекладача, а англійською з обох сторін.

Останнім часом зріс інтерес до лінгвістичного аспекту глобалізації. Запроваджено термін «лінгвістична глобалізація», під яким розуміється активні процеси взаємопроникнення мов у період глобалізації зі збільшенням числа англоамериканізмів у мовах світу. Поширення американського бізнесу, продукція Голлівуду, Інтернет та багато іншого сприяють появі нових понять, і, як наслідок, появі англоамериканізмів у мові. Низка сфер майже повністю віддана американізмам, до них належать більшість торгових термінів, термінів маркетингу, комп'ютерної термінології. Їх дуже багато і в царині спорту, туризму, естрадної музики, кулінарії, моди.

Перелічені сфери в основному зводяться до двох: високих технологій та престижного споживання. Саме тут глобалізація відбувається найшвидше і найбільше зачіпає повсякденне життя людей. У багатьох країнах люди не можуть знайти в рідній мові аналогів словами *cell phone*, *modem*, *e-mail*, *computer*, та багато інших. Історично обумовлена ізольованість китайської культури пояснює те, що донедавна кількість загальноживаних запозичень була дуже невеликою. Проте протягом останніх років відбулися значні зміни у всіх сферах життя китайського суспільства. Ці зміни не

оминули і мова, яка, як соціальне явище, чуйно реагує на всі перетворення в суспільстві. Найбільш суттєвим проявом таких лінгвістичних змін є запозичена лексика.

Кленін І., посилаючись на дані чеського професора З. Новотної, пише, що в китайській мові серед звукових запозичень англійською припадає близько 70% (Durlin, 2015). Деякі фахівці в царині китайської лексикології пояснюють переважання англійських запозичень стислих англійських слів, що сприяє їх транскрибуванню двома-трьома складами. Запозичені слова китайською називаються 借词 jiè cí або 外来词 wài lái cí . Традиційно лексичні запозичення поділяють на три основні різновиди: фонетичні, семантичні та фонетико-семантичні.

При фонетичному запозиченні відтворюється зовнішня форма — звукова оболонка іноземного слова. Наприклад: 秀 xiù (show) "шоу", 迪斯科 dí sī kē (disco) "диско", 桑拿 sāng nà (sauna) "сауна".

У сучасній китайській мові фонетичне запозичення часто-густо використовується для утворення ієрогліфічних брендів. На китайському ринку широко представлена продукція найвідоміших фірм, для торгових знаків яких придуманий спеціальний бренд.

Як правило бренди є логотипами, виконаними латинськими літерами, проте латинські літери мало що можуть сказати китайцям. Тому виходячи на китайський ринок, компанії розробляють для свого товару ієрогліфічний логотип, використовуючи для цього спосіб фонетичного запозичення. Цим вони прокладають шлях до серця споживача відразу з двох сторін: ієрогліфічний бренд китайці краще запам'ятовують, крім того, товар з таким логотипом здається їм ріднішим (Архипенко, 2003). Coca-Cola 可口可乐 kě kǒu kě lè, Sprite 雪碧 xuě bì, Fanta 芬达 fēn dá, Sony 索尼 suǒ ní, Nokia 诺基亚 nuò jī yà, Motorola 摩托罗拉 mó tuō luó lā , BMW 宝马 bǎo mǎ, Ford 福特 fú tè, Opel 欧宝 ōu bǎo.

Для передачі звучання вибираються ієрогліфи або нейтральні або викликають позитивні емоції. До найбільш вдалих прикладів можна віднести китайський варіант Coca-Cola, який підкреслює виняткові споживчі якості продукту та перекладається,

як «кожен ковток приносить радість». Добре виглядає і бренд Opel, ієрогліфи якого означають «європейський скарб». Проте китайська писемність може бути досконалим засобом передачі іноземних звуків.

Відмінність складової структури китайської та європейських мов не дозволяє здійснювати запозичення іноземних слів без їхнього суттєвого спотворення. Через фіксовану кількість складів і строго обмежену сполучність звуків, китайські ієрогліфи рідко дають виразну фонетичну картину. Тому число фонетичних запозичень не велике.

У китайській мові велику роль відіграють семантичні запозичення, що виникають у результаті перекладу китайською мовою іншомовної лексики. Запозичення цього виду часто називають кальками. На відміну від запозичень фонетичних кальки створюються з китайських лексичних елементів, і тому за своєю звуковою та графічною формою нічим не відрізняються від китайської лексики. Семантичні запозичення можуть відображати зовнішню форму іншомовного слова (跳蚤市场 tiào zǎo shì chǎng блоха + ринок – блошиний ринок; ка з англ. software), можуть розкривати його зміст (打火机 dǎ huǒ jī вибивати + вогонь + апарат – запальничка; 自来水 zì lái shuǐ сам + приходити + вода - водопровід).

Примітно, що китайські лінгвісти вживають заходів щодо очищення мови від звукових запозичень і закликають переважно використовувати кальки, оскільки вони більшою мірою відповідають нормам китайської мови, зручні для розуміння та запам'ятовування. (Durkin, 2015)

Слід зазначити, що в китайській мові те саме поняття може бути передане і фонетичним і семантичним способом. Наприклад, слово мікрофон існує в китайській мові у двох варіантах: 扩音器 kuò yīn qì "пристрій для посилення звуку" 麦克风 mài kè fēng "мікрофон" (від англ. microphone)

Існують також фонетико-семантичні запозичення, в яких один із компонентів є семантично значущим лексичним елементом, тоді як інший передає звучання запозиченого слова: 吉普车 jí pǔ chē - англ. jeep + 车 “транспортний засіб” 迷你裙 mí nǐ qún - англ. mini (mini-skirt) + 裙 qún "спідниця" Крім вже названих запозичень у

сучасній китайській мові з'явилися запозичення, що містять у своєму складі іншомовні літери, так звані алфавітні запозичення (Nguyễn Tàì Cãn, 2001). Їх можна поділити на дві групи. Перша група – це слова, які з двох частин - іншомовної і китайської. Подібні літерні скорочення є лексичними одиницями, які мають у своєму складі запозичені літери іноземної мови (переважно латинські літери). Наведемо приклади: T 恤 xù- від англ. T-shirt “футболка” OK 街 jiē – вулиця, де багато іноземців і часто чується слово «о'кей», літер. "вулиця "о'кей"" 三 B sān B - букв. "три B", де "B" позначає три англ. слова baby, beauty, beast, що є найпопулярнішими персонажами рекламних сюжетів: дитина, красива дівчина та тварина.

Друга група алфавітних запозичень є іноземними словами – аббревіатури, що записуються латиницею. Як основні причини появи таких лексичних одиниць можна назвати поширення мережі Інтернет, високий темп розвитку інформаційних технологій, електронної індустрії. Крім того, для аббревіатур характерні висока мовна економія, лаконічність, привабливість виразів, збереження високого темпу мови, властивого китайській мові (Phan Văn Cúc, 1981).

Традиційно вважалося, що у зв'язку зі складовим характером мови та ієрогліфічною писемністю в китайській лексиці відсутній ініціальний тип аббревіації. Однак зараз у китайській мові цей прийом почав активно використовуватись. Китайські ініціальні скорочення виникають у результаті графічного скорочення слів і виразів, що передаються абеткою пін'їнь. Наприклад: HSK (Hànyǔ shuǐ píng kǎo shì 汉语水平考试 – іспит на рівень знання китайської мови), GB (Guó Biāo – Guójiā Biāozhūn).

Існують також змішані англо-китайські скорочення (Phan Văn Cúc, 1981). Лексичні одиниці даного типу містять у своєму складі англomовну аббревіатуру та ієрогліф, що уточнює її значення: BP 机 (BP jī) - пейджер, D 盘 (D pán) - диск, IP 电话 (IP diàn huà) - Інтернет телефонія, IC 卡 (IC kǎ) - електрон, SIM 卡 (SIM kǎ) - Сім карта для мобільних телефонів. Слід зазначити ще один оригінальний тип аббревіатур – фонетико – лексичні скорочення.

Через довжину і громіздкість англомовних слів китайці скорочують їх до літери, вимова якої повністю або частково тотожна вимові всього слова: U (you), CU (see you), IC (I see), URQ (you are cool), до складу таких аббревіатур може входити ціле слово RUThere (Are You there). Такий тип скорочення умовно можна назвати звуконаслідувальним.

Поява нових лексичних утворень, які у своєму складі латинські літери можна пояснити такими чинниками: по-перше- відсутність даного поняття в китайській мові; по-друге – велика популярність цих нових понять у носіїв мови, що запозичує; по-третє – їхня поява пов'язана з однією з особливостей словотвору в китайській мові – схильності до скорочень (Nguyễn Văn Khang, 2012).

2.2 Китайські запозичені слова при проблемі перекладу на в'єтнамську у китайських студентів

З точки зору фонетики, коли запозичені китайські слова входять до в'єтнамської мови, вони отримують фонетичне покриття шляхом читання китайсько-в'єтнамською. Крім того, в'єтнамці також мають фонетичну креативність. Зокрема, слово китайського походження при введенні у в'єтнамську мову може мати різні варіанти вимови.

У семантичному плані, порівняно з фонетикою, семантична творчість китайських запозичених слів значно багатша. Коли китайські слова вводяться у в'єтнамську мову, це відбувається тому, що вони повинні мати спільні значення з існуючими чистими в'єтнамськими словами, або тому, що вони повинні інтегруватися у систему в'єтнамської лексики, або через культурне, соціальне середовище та спосіб мислення китайців. В'єтнамці, чиї китайські запозичені слова мали творчий рух у значенні порівняно з оригінальними китайськими словами. Така креативність може призвести до суттєвих змін у значенні, наприклад, з «魁梧 *kuí wú*» (*khoi ngo*), що означає «великий, високий», на «гарне обличчя, гарний вигляд», «徘徊 *pái huái*» (*boi huoi*), що означає «ходити туди-сюди». ” на “емоційний”, що означає, “ 叮咛 *dīng níng* ” (*ding ninh*), що означає “навчання” до “впевненості, ”, “芳菲 *fāng fēi* ” (*fang phi*), що означає “запахні квіти і трава”, означає “жирний і добрий”.

Так само «博士 bó shì» (лікар) означає людину з високим ступенем «доктора» за професією «лікар». Окрім зміни значення, китайські запозичені слова при введенні у в'єтнамську також змінюють відтінок значення, наприклад, слова «手段 shǒu duàn» (хитрощі), «骄傲 jiāo ào» (зарозумілість) у китайській мові мають обидва нюанси значення. негативний, має як нейтральне, так і позитивне значення, але коли йдеться про в'єтнамську, воно має негативне значення; або розширювати чи звужувати значення між запозиченими китайськими словами у в'єтнамській мові та еквівалентними китайськими словами, такими як слова «легко, серйозно, зауваження, масштаб», на додаток до значення «легко, сильно, уважно, масштаб», вони також означають «зневажати, цінувати, вимагати уваги, значною мірою». Навпаки, такі слова, як «сила, багатство, критерій, горизонтальна вісь» більше не мають значення «сила, збагачення, знак, вертикальна вісь і горизонтальна вісь», як еквівалентні китайські слова в китайській мові.

Висновки до розділу 2

Таким чином, можна зробити висновок, що тема запозичень стала більш актуальною у зв'язку з наростанням темпів глобалізації, що тягне за собою не лише соціальні зміни в житті китайського суспільства, а й лексичні зміни у мові. Новий тип запозичень, що з'явився, дозволяє говорити, що змінюється сприйняття іноземних слів носіями китайської мови.

Ставлення до експансії англійської мови, звісно, по-різному. Комуś здається дуже престижним вписуватись у глобалізацію, хтось бачить у цьому (безумовно, справедливо) загрозу національним культурам та традиціям. Але інтенсивність процесу англійського запозичення свідчить про те, що в майбутньому цей процес ще активізуватиметься.

ВИСНОВОК

По-перше, ми розглянули дану тематику, також ми провели повне комплексне дослідження за темою «функціонально-стилістичні особливості іншомовних запозичень в сучасному медіапросторі». Ми у своєму дослідженні досягли поставленої мети, а саме уточнення специфіки запозиченої лексики в китайській мові, виходячи із способів її асиміляції. Ми розв'язали усі поставлені в дослідженні завдання, а саме:

1. Завданням нашої роботи було опрацювати наукову літературу пов'язану з темою дослідження. Ми розглянули дослідження науковців на тему функціонально-стилістичні особливості іншомовних запозичень таких як: Durkin P., Lê Đình Khản, Nguyễn Tài Cẩn, Nguyễn Văn Khang та Phan Văn Các;

2. Виявити особливості словотвору запозиченої лексики при проблемі перекладу на в'єтнамську мову у китайських студентів. Ми виявили такі особливості: Ми виділили таку особливість запозиченої лексики – слова мають схожі за фонетичною ознакою, при цьому мають різне функціональне семантичне значення. Ми систематизували запозичені слова за фонетичною та семантичною ознаками: За фонетичною та семантичною ознакою. При фонетичному запозиченні відтворюються зовнішня форма – звукова оболонка іноземного слова, наприклад: 秀 xiù (show) "шоу", 迪斯科 dí sī kē (disco) "диско", 桑拿 sāng nà (sauna) "сауна".

Унаслідок проведеного аналізу ми дійшли таких висновків:

1. Історія проникнення запозичених слів у китайську мову дуже довга, і джерела запозичень були різноманітні, адже китайська нація з давніх-давен зберігає прихильність до мирного співіснування з іншими націями.

2. Серед низки причин запровадження запозичень китайською мовою з інших мов виділяємо: політика і релігія; економіка та культура; розвиток техніки, науки, мистецтва та інших царин.

3. Способи, шляхом яких запозичення введені в китайську мову, поділяють на такі: транскрипція, семантичний спосіб, гібридний спосіб і літерна аббревіатура.

4. Китайська мова сьогодні перебуває в активній взаємодії з іншими мовами. Проте їй вдалося зберегти свою автентичність. Іншомовні слова в китайській мові мають своєрідні характерні особливості, знаходячи оболонку ієрогліфів, що існували раніше. Таким чином, китайська мова «творить» іншомовні слова, а не надає їх у споконвічному вигляді. Перед тим, як іноземні слова починають жити і функціонувати в китайській мові, вони проходять своєрідну процедуру «мімікрії», щоб відповідати її вимовним нормам, граматичним правилам і лексичним особливостям.

5. Запозичення поділяють на три основні різновиди: фонетичні, семантичні та фонетико-семантичні.

6. Проаналізований матеріал дає підстави стверджувати, що найчисельнішу групу серед запозичень становлять слова з англійської мови, менш чисельними є з французькою і німецької мов.

7. Запозичення збільшує лексичне багатство будь-якої мови, служить джерелом нових коренів, інших словотворчих елементів та термінів, розширює та уточнює номенклатуру понять, що використовуються в різних сферах життя суспільства.

论文摘要

语言不断变化，并从其他语言中添加新词。这也适用于中文。我们研究这是如何发生的，以及为什么这很重要。我们调查了中文从其他语言借用的词语。为此，我们阅读书籍和文本，比较不同的语言。我们的研究结果对学习中文的人可能有用。研究以后，我们认识到一下：

1. 汉语借词的历史持续了很长一段时间，而且它们是不同的，因为中国人总是向其他民族开放。
2. 词语是通过政治、经济、宗教和文化以及科学成就和艺术从其他语言借用的
3. 词语引入汉语的方式有多种：音译、意思相近、两者的组合、或简略引用原文。
4. 汉语积极与其他语言合作，但仍保持其自身。外来词适应了汉语并获得了象形文字的形式。
5. 借词可分为三种类型：按声音、按意义、按两者的组合。
6. 大多数单词取自英语，少数单词取自法语和德语。
7. 借用通过添加新单词和概念来扩展我们对世界的理解，从而使任何语言变得更加丰富。

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Durkin P. Borrowed words: a history of loanwords in English. Oxford University Press, 2015. 224 p.

Lê Đình Khả. Từ vựng gốc Hán trong tiếng Việt, NXB Đại học Quốc gia, Hà Nội. 2001

Nguyễn Tài Cẩn. Nguồn gốc và quá trình hình thành cách đọc Hán Việt, NXB Đại học Quốc gia, Hà Nội. 2001

Nguyễn Văn Khang. Từ ngoại lai trong tiếng Việt, NXB Tổng hợp thành phố Hồ Chí Minh. 2012

Phan Văn Các. Từ ngữ gốc Hán với việc giữ gìn tính trong sáng của tiếng Việt, giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt về mặt từ ngữ, tập 2, NXB Khoa học xã hội, Hà Nội. 1981

Архипенко, Л.М. Активізація процесу запозичення у сучасній українській мові кінця ХХ ст. Культура народів Причорномор'я: Научний журнал., Стаття 37. 2003

Гончаренко, О. М. Іншомовні запозичення у сучасній китайській мові в контексті глобалізації. Мовні і концептуальні картини світу., 2015. (1), 160–168.

Гринюк, М. А. Непрямі запозичення та запозичення-калька в китайській мові. У Збірник матеріалів VI Міжнародної науковопрактичної конференції „Україна-Китай: діалог культур” та Міжнародної науково-практичної конференції „Сучасні тенденції сходознавства” (с. 33–38). ЛНУ імені Тараса Шевченка. 2016

Кислюк, Л. П. Словотвірний потенціал запозичень у сучасній літературній українській мові. Інститут української мови НАН України, 238. 2000

Кулинич, І. Семантичне освоєння іншомовної лексики. Лінгвістичні дослідження. Збірник наук. пр. – Харків: ХДПУ, 1992, (2), 93–97.

Лексикон загального та порівняльного літературознавства / Під ред. А. Волкова. Чернівці: Золоті литаври, 2001. 636 с.

Літературознавчий словник-довідник / Під ред. Р.Т. Гром'яка, Ю.І. Коваліва та ін. К.: Академія, 1997. 752 с.

Новий тлумачний словник української мови: В 4 т. / [уклад.: В. Яременко, О. Сліпушко]. К.: Аконт, 1999. Т. 1. 910 с.

Оськіна, Н. Англомовні запозичення у рекламних текстах сучасної китайської мови. Актуальні питання гуманітарних наук., 2021, (44), 102–107.

Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія / О. О. Селіванова. Полтава: Довкілля, 2006. 716 с.

Словник синонімів української мови: В 2 т. / А. А. Бурачок, Г. М. Гнатюк, С. І. Головащук та інші. К.: Наук. думка, 1999-2000.

Тихонова, О. Ф. Звукові запозичення в сучасній китайській мові ЗМІ.

陈宏. 对外汉语教学课堂教案设计, 华语教学出版社. 2008

张浩. 对外汉语教学理论, 北京大学出版社. 2001